



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 216/2016-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. augusta 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Rudolfa Tkáčika o sťažnosti [REDACTED]

[REDACTED], zastúpenej advokátom Mgr. Dávidom Štefankom, advokátska kancelária, Kutlíkova 17, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 52/2015 a jeho uznesením zo 6. júla 2015 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť zaručené v čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 52/2015 a jeho uznesením zo 6. júla 2015 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 Tpo 52/2015 zo 6. júla 2015 z r u š u j e v časti týkajúcej sa zamietnutia sťažnosti [REDACTED] proti uzneseniu

Okresného súdu Nitra sp. zn. 33 Tp 107/2015 z 26. júna 2015 a vec v r a c i a Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Nitre je p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 355,72 € (slovom tristopäťdesiatpäť eur a sedemdesiatdva centov) na účet advokáta Mgr. Dávida Štefanku, advokátska kancelária, Kutlíkova 17, Bratislava, do dvoch mesiacov právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Sťažnosti [REDAKOVANÉ] vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 216/2016-16 z 12. apríla 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 52/2015 a jeho uznesením zo 6. júla 2015 na ďalšie konanie.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vo vzťahu k petitom (návrhom na rozhodnutie) vymedzenému rozsahu požadovanej ochrany základných práv vyplýva, že sťažovateľka je trestne stíhaná pre obzvlášť závažný zločin poisťovacieho podvodu podľa § 223 ods. 1 a 3 písm. c) a ods. 5 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. b) a i) Trestného zákona a iné. Uznesením okresného súdu sp. zn. 33 Tp 38/2014 zo 16. mája 2014 bola sťažovateľka

vzatá do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

3. Prokurátor Krajskej prokuratúry v Nitre (ďalej len „krajská prokuratúra“) podal 10. júna 2015 okresnému súdu návrh na predĺženie lehoty trvania väzby okrem, iných aj sťažovateľky.

4. O návrhu prokurátora krajskej prokuratúry okresný súd uznesením sp. zn. 33 Tp 107/2015 z 26. júna 2015 rozhodol, že podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku väzbu sťažovateľky (a ďalších troch obvinených) predĺžil do 13. novembra 2015. Zároveň okresný súd týmto rozhodnutím zamietol žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku, neprijal ponúknutú záruku [redacted] [§ 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku] ani písomný sľub sťažovateľky [§ 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku] ako náhradu väzby. Rozhodol tiež, že účel väzby nie je možné dosiahnuť ani dohľadom probačného a mediačného úradníka [§ 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], a napokon neprijal peňažnú záruku (§ 81 ods. 1 Trestného poriadku) ponúknutú obhajcom sťažovateľa [redacted].

5. Proti tomuto prvostupňovému rozhodnutiu podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú krajský súd unesením č. k. 4 Tpo 52/2015-159 zo 6. júla 2015 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

6. Podľa názoru sťažovateľky rozhodnutiami okresného súdu z 26. júna 2015 a krajského súdu zo 6. júla 2015 boli porušené jej základné práva a slobody. Je presvedčená, že „V súčasnom štádiu trestného konania nie sú v žiadnom prípade splnené podmienky na predĺženie väzby až do 13. 11. 2015“. Tvrdí, že „nie sú preukázané žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali trvanie dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku...“ a názor „súdu prezentovaný vo vzťahu k trvaniu dôvodov väzby... je len všeobecným a ničím dôkazne nepodloženým tvrdením“.

7. Uznesenie okresného súdu sťažovateľka považuje za „nezákonné a protiústavné, a to hlavne v časti, v ktorej rozhodoval o žiadosti sťažovateľky... o prepustení z väzby na slobodu a o ponúkaných zárukách, ale aj v časti, kde sa rozhodovalo o predĺžení väzby“.

8. Sťažovateľka vidí „zrejmy rozpor výroku s odôvodnením napádaného Uznesenia Okresného súdu v časti týkajúcej sa peňažnej záruky“, keď v odôvodnení všeobecný súd konštatuje, že „neboli splnené podmienky vyžadované zákonom, a že o ponúknutej záruke rozhodovať nemohol, avšak vo výroku Uznesenia o nej rozhodol“. V tejto súvislosti druhostupňovému rozhodnutiu sťažovateľka vytýka, že aj keď na rozdiel od okresného súdu považoval krajský súd obhajcu sťažovateľky za osobu oprávnenú ponúknuť zloženie peňažnej záruky za jej prepustenie z väzby, nesprávny je záver tohto súdu, ak uvádza, že „súd prvého stupňa nemal o... podanom návrhu pre jej formálny nedostatok rozhodovať, a to vzhľadom na absenciu písomného súhlasu obvinenej s ponúknutou peňažnou zárukou“. Sťažovateľka potvrdzuje, že jej písomný súhlas daný nebol, avšak „nič nebránilo“, aby sa jej konajúci súd „opýtal, či s ponúkanou peňažnou zárukou súhlasí, nakoľko obvinená bola na verejnom zasadnutí prítomná“. Sťažovateľka taktiež považuje za „absolútne nepochopiteľné“, pokiaľ krajský súd „nepriamo konštatoval nezákonnosť výroku, ktorým súd prvého stupňa rozhodol o peňažnej záruke“, avšak tento nezrušil, pretože zrušeniu výroku prvostupňového rozhodnutia o neprijatí peňažnej záruky bránilo ustanovenie § 195 ods. 1 Trestného poriadku, „keďže by bolo zjavne v neprospech obvinenej“. Sťažovateľka sa pýta, ako mohlo byť rozhodnutie, ktorým by krajský súd zrušil zamietavý výrok súdu nižšieho stupňa o ponúknutej peňažnej záruke, v jej neprospech.

9. Za pochybenie okresného súdu sťažovateľka považuje aj skutočnosť, že súd „napriek tomu, že vedel, že [REDAKOVANÉ] sa ako advokát z verejného zasadnutia o predĺžení väzby ospravedlnil a napriek tomu, že vedel, že [REDAKOVANÉ] ako fyzická osoba ponúkol peňažnú záruku za obvinenú [REDAKOVANÉ] zľúčil verejné zasadnutie o rozhodovaní o predĺžení väzby s rozhodovaním o žiadosti obvinenej [REDAKOVANÉ] o prepustenie z väzby, ktorej súčasťou bola aj [REDAKOVANÉ] ako fyzickou osobou ponúknutá peňažná záruka, čím zmaril možnosť výsluchu [REDAKOVANÉ] na verejnom zasadnutí“.

10. Za dôležitú sťažovateľka označila skutočnosť, že ani okresný súd a ani krajský súd „sa absolútne nezaoberali a podrobne neskúmali či pretrvávajú dôvody väzby, pričom sa mali každým obvineným zaoberať individuálne. Jednoduché konštatovanie, že u všetkých obvinených pretrvávajú dôvody väzby bez toho, aby odôvodnili z akých dôkazov a skutočností vychádzali je ústavne neakceptovateľné.“. Sťažovateľka ďalej pokračuje, že odôvodnenie jej ponechania vo väzbe krajským súdom výlučne odkazom na správne závery prvostupňového súdu «je všeobecné a nekonkrétne, a teda absolútne nepreskúmateľné a nezohľadňujúce princíp prezumpcie neviny, pretože rovnako nedáva jednoznačnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, či je väzba sťažovateľky... vzhľadom na výsledky dosiaľ vykonaného dokazovania zákonná, keďže platný právny poriadok obranu Krajského súdu spočívajúcu v „zložitosti objasňovania“ medzi dôvody väzby nezaraduje». Podľa sťažovateľky „K dátumu rozhodovania bolo vykonaných 99% dôkazov, ktoré boli zadokumentované, a preto nie je možné, aby obvinená [REDAKOVANÉ] akýmkoľvek spôsobom mohla mariť alebo sťažovať vyšetrowanie. Ani jeden z dôvodov uvedených v Uznesení Okresného súdu... a... Krajského súdu ... nie je dôvodom, pre ktorý by mala byť obvinená naďalej ponechaná vo väzbe.“. Sťažovateľka dodáva, že 25. júna 2015 bolo jej obhajcovi doručené upovedomenie „o nariadení termínu preštudovania vyšetrovacieho spisu plánované na koniec augusta 2015. Teda vyšetrowanie je v poslednej fáze, keď sa už len robia analýzy zadokumentovaných dôkazov“. Z tohto dôvodu považuje predĺženie lehoty trvania väzby až do 13. novembra 2015 za „protizákonné a porušujúce základné práva“.

11. Obe napádané rozhodnutia považuje sťažovateľka za arbitrárne, nedostatočne odôvodnené, a tým nepreskúmateľné.

12. Za „významné porušenie práva na spravodlivý proces“ sťažovateľka považovala okolnosť, že „Krajský súd... sa absolútne nezaoberal sťažnosťou..., ktorá bola podaná osobne dňa 1. 7. 2015, a teda včas“, jedným z jej obhajcov. Táto sťažnosť nebola krajskému súdu okresným súdom ani doručená, v „dôsledku čoho, sa krajský súd nezaoberal argumentmi sťažovateľa, ktorými odôvodňoval sťažnosť podanú proti pre neho

nepriaznivému uzneseniu okresného súdu“. Podľa sťažovateľky *„Treba dôrazne uviesť, že postúpenie predmetného podania sťažovateľa, obsahom ktorého boli písomné dôvody jeho sťažnosti, do termínu konania neverejného zasadnutia senátu krajského súdu..., na ktorom sa rozhodovalo o sťažnosti sťažovateľa proti napadnutému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu, bolo objektívne v možnostiach okresného súdu.“.*

13. Sťažovateľka vzniesla námietky aj k postupu vyšetrovateľa Policajného zboru činného v jej trestnej veci, ktorý podľa nej *„Ak by... postupoval s osobitným urýchlením, bez akýchkoľvek prietahov a bez prekážok na strane orgánov činných v trestnom konaní, bolo by dokazovanie v prípravnom konaní dávno skončené.“.* Pripomenula, že bolo porušené aj jej právo na obhajobu, keď pri výsluchu svedka [REDAKOVANÉ], ktorý ako jediný svedčí proti nej, nebolo umožnené ani jednému obhajcovi sťažovateľky klásť svedkovi otázky.

14. Z podania právneho zástupcu sťažovateľky z 8. decembra 2015 doručeného ústavnému súdu 10. decembra 2015 vyplýva, že uznesením okresného súdu sp. zn. 33 Tk 2/2015 z 24. novembra 2015 bolo rozhodnuté, že trestná vec sťažovateľky sa postupuje Špecializovanému trestnému súdu Pezinok (ďalej len „špecializovaný trestný súd“), pretože okresný súd nie je na jej prerokovanie vecne príslušný. Vzhľadom na túto skutočnosť sťažovateľka ďalej namieta, že okresný súd nebol príslušný na rozhodovanie ani o jej ponechaní vo väzbe, čo treba považovať za ďalší dôvod protiprávnosti jej držania vo väzbe.

15. Podaním z 23. februára 2016 doručeným ústavnému súdu 25. februára 2016 označeným ako *„Doplnenie ústavnej sťažnosti o právne významné skutočnosti“* sťažovateľka poukázala na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 661/2015 z 18. februára 2016, ktorým vyslovil porušenie základného práva [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru, a to postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 52/2015, a zrušil uznesenie tohto súdu zo 6. júla 2015 (v časti týkajúcej sa [REDAKOVANÉ]).

16. Sťažovateľka v tomto doplnení sťažnosti znovu zvýraznila, že krajský súd „sa absolútne nezaoberal sťažnosťou obvinenej, ktorá bola podaná osobne dňa 01. 07. 2015... jedným z jej obhajcov [REDAKOVANÉ]“, a táto „mu ani nebola doručená Okresným súdom Nitra“.

17. Z uvedených dôvodov je sťažovateľka presvedčená, že „je pozbavená slobody nezákonným spôsobom, nakoľko jej bolo odopreté uplatnenie práva v zmysle § 34 ods. 1 Trestného zákona“.

18. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka ústavnému súdu navrhla rozhodnúť tak, že:
„Krajský súd v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 52/2015 porušil základné právo [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ďalej, že sa uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 Tpo 52/2015 zo 6. júla 2015 zrušuje v časti týkajúcej sa zamietnutia sťažnosti [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu Okresného súdu Nitra sp. zn. 33 Tp 107/2015 z 26. júna 2015 a vec vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.“

19. Na základe výzvy ústavného súdu sa po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie k veci vyjadril krajský súd prípisom sp. zn. Spr 425/16 z 10. mája 2016, v ktorom okrem iného uviedol:

«1/ okresný súd v odôvodnení... uznesenia podrobným a výstižným spôsobom poukázal na všetky dôležité a rozhodné okolnosti prípadu a skutočnosti významné z hľadiska rozhodovania o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby u sťažovateľky, vrátane podrobného poukázania aj na príslušné zákonné ustanovenia, vrátane čl. 9, 10 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, čl. 5 ods. 1 písm. c/, ods. 3, 5 Dohovoru a čl. 17 ods. 5 Ústavy SR, pri čom sa aj vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadal s námietkami sťažovateľky.

2/ v podrobne odôvodnenom citovanom uznesení krajský súd ako nadriadený súd konštatuje, že po preskúmaní spisového materiálu zistil, že okresný súd dospel k správne mu záveru, keď vyhovel návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby, i keď nie do ním požadovanej lehoty, ale len do 13. 11. 2015. Ďalej poukázal aj na rozsiahlosť veci - 27 zväzkov a vyše 9000 strán, počet obvinených, počet dielčích skutkov, povahu veci - má sa jednať o organizovanú skupinu.

Vychádzajúc z uvedeného je krajský súd názoru, že:

1/ námietky sťažovateľky smerujúce voči Krajskému súdu v Nitre sú úplne nedôvodné, pretože tento súd ako nadriadený súd vo veci konal v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami a v súlade s vtedy platnou právnou úpravou a judikatúrou, vrátane judikatúry ústavného súdu, ako aj EŠLP a na základe jemu predloženému a známemu spisovému materiálu.

V súvislosti s procesnými náležitosťami žiadosti sťažovateľky je potrebné konštatovať, že tieto sú absolútne neprijateľné, keďže „priamo vyzývajú súd k neprimeranej aktivite - akejsi nadpráci voči len procesnej strane - obvinenému“, čo je v rozpore so zásadami kontradiktórneho procesu a nestrannosťou súdu i napriek tomu, že sťažovateľka je v trestnom konaní riadne zastúpená obhajcom, teda osobou znalou práva.

V žiadnom prípade ani jedno z napádaných uznesení nie je možné považovať za „arbitrárne, nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné“, ako to uvádza sťažovateľka, toto nekonštatoval ani Ústavný súd v náleze č. II. ÚS 661/2015.

2/ nemôže byť nadriadenému súdu vytýkané, že nemal k dispozícii sťažnosť sťažovateľky, ktorú doručila súdu dňa 01. 07. 2015, pretože na tom, že mu nebola doručená, nenesie žiadnu vinu.

V tejto súvislosti je potrebné z procesného hľadiska konštatovať, že sa nejedná o „sťažnosť“, ale len o písomné zdôvodnenie sťažnosti, ktoré sťažovateľka zahlásila ústne do zápisnice ihneď po vyhlásení uznesenia súdu I. stupňa. V situácii, keď obvinený v trestnom konaní zahlási sťažnosť ihneď po vyhlásení rozhodnutia súdu, a následne podá ešte aj „sťažnosť“ osobitnými písomnými podaniami, jedná sa vždy len o jednu sťažnosť a nie o viacero sťažností, všetky písomné podania sú tak považované za písomné zdôvodnenie už podanej sťažnosti.

3/ vychádzajúc aj z rozhodovacej praxe ESLP je možné rozumne konštatovať, že ak aj nadriadený súd nemal k dispozícii uvedené písomné zdôvodnenie sťažnosti, neznamenal to automaticky, že by u sťažovateľky tento nedostatok mal významný vplyv na jej práva obvinenej a už vôbec nie na trvanie zákonných dôvodov väzby u nej, ktoré boli zistené plne procesne zákonným spôsobom,

4/ s poukazom na obsah rozhodnutí ESLP Köning/SR a Pavletič/SR zastávam názor, že aj v prípade, že dôjde k určitému porušeniu základných práv obvineného v rámci rozhodovania o väzbe, je potrebné skúmať jeho intenzitu a to aj s poukazom na všetky zistené fakty, nemá to vplyv na inak zákonnú existenciu dôvodov väzby a neznamená to automaticky zrušenie rozhodnutia o väzbe a prepustenie z väzby.

Krajský súd v Nitre ako subjekt označený sťažovateľkou za porušovateľa jej základných práv navrhuje, aby ústavný súd podľa zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov rozhodol tak, že sťažnosti [REDAKOVANÉ] nevyhovuje z dôvodu, že nedošlo k porušeniu ňou uvádzaných a tvrdených článkov Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a preto jej nepriznáva ani požadované finančné odškodnenie.

Krajský súd v Nitre výslovne súhlasí s tým, aby sa upustilo od verejného ústneho pojednávania.»

20. K vyjadreniu krajského súdu zaujal stanovisko sťažovateľ listom z 1. júna 2016, v ktorom uviedol:

«S vyjadrením Krajského súdu Nitra sa absolútne nestotožňujeme. Vyjadrenie..., že Okresný súd Nitra v odôvodnení Uznesenia sp. zn. 33 TP/107/2015 zo dňa 26. 06. 2015 podrobným a výstižným spôsobom poukázal na všetky dôležité a rozhodné okolnosti prípadu a skutočnosti významné z hľadiska rozhodovania o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby u sťažovateľky, nie je pravdivá. Ak Okresný súd... konštatoval, že u všetkých obvinených pretrvávajú dôvody väzby, a to bez akýchkoľvek odôvodnení a argumentácie z akých dôkazov a skutočností vychádzal, tak v žiadnom prípade nemožno považovať za podrobné a výstižné odôvodnenie. Takýto postup nie je ústavne akceptovateľný.

Taktiež vyjadrenie Krajského súdu..., že v podrobne odôvodnenom Uznesení sp. zn. 4 Tpo/52/2015 zo dňa 06. 07. 2015, ako nadriadený súd konštatuje, že po preskúmaní spisového materiálu zistil, že Okresný súd... dospel k správne záveru, nie je pravdivý. Uznesenie Krajského súdu..., ktorým odôvodnenie ponechania sťažovateľky vo väzbe urobil výlučne odkazom na správne závery prvostupňového súdu nemožno považovať za podrobné odôvodnenie. Uznesenie Krajského súdu... je všeobecné a nekonkrétne, a teda absolútne nepreskúmateľné, pričom nezohľadňuje princíp prezumpcie nevinu sťažovateľky.

Skutočnosť, že Krajský súd nemal sťažnosť sťažovateľky k dispozícii nebolo zavinením ani sťažovateľky a ani obhajoby. Krajský súd mal vedomosť, že sťažovateľka podala sťažnosť do zápisnice bezprostredne po vyhlásení Uznesenia Okresného súdu, a preto si skutočnosť, či sťažovateľka sťažnosť písomne neodôvodnila mohol a mal preveriť.

Názor Krajského súdu, že sa nejednalo o „sťažnosť“, ale len o písomné zdôvodnenie sťažnosti, ktoré sťažovateľka zahlásila ústne do zápisnice ihneď po vyhlásení uznesenia I. stupňa, pričom konštatuje, že keď obvinený v trestnom konaní zahlási sťažnosť ihneď po vyhlásení rozhodnutia súdu, a následne podá ešte aj „sťažnosť“ osobitným písomným podaním, jedná sa vždy len o jednu sťažnosť a nie o viacero sťažností, a že všetky písomné podania sú tak považované za písomné zdôvodnenie už podanej sťažnosti, pričom to, že nadriadený súd nemal k dispozícii uvedené písomné zdôvodnenie sťažnosti nemá významný vplyv na práva obvinenej a už vôbec nie na trvanie zákonných dôvodov väzby u sťažovateľky je absolútne neprijateľný. Tento názor je nesprávny, nepravdivý a absolútne protiústavný. Zákonné dôvody väzby neboli zistené plne procesným spôsobom, neboli žiadnym spôsobom odôvodnené, pričom poukaz na to, že dôvody väzby stále pretrvávajú je nepostačujúci. Tým, že bolo sťažovateľke znemožnené písomne reagovať v rámci opravného konania na právnu a skutkovú argumentáciu súdu I. stupňa, došlo k výraznému zásahu do jej ústavného práva.

Ani zahlásenie sťažnosti do zápisnice bezprostredne po vyhlásení uznesenia nesmie obvinenému znemožniť písomne reagovať v rámci opravného konania na právnu a skutkovú argumentáciu súdu I. stupňa, uvedenú spravidla v odôvodnení napadnutého uznesenia. V takom prípade je potrebné obvinenému poskytnúť na písomné doplnenie jeho sťažnosti primeranú (zákonnú) dobu, ktorej dĺžku treba prispôsobiť povahe vydávaného rozhodnutia

v danom type konania (hoci aj väzobnom). (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 483/2011 z 22. februára 2012)

Vzhľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že Krajský súd... nerozhodol o sťažnosti sťažovateľky, čím porušil jej základné práva v rozsahu v akom bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie.

Zároveň týmto ctenému Ústavnému súdu SR oznamujeme, že netrváme na konaní verejného ústneho pojednávania.»

21. Podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľka a tiež krajský súd vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

II.

22. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

23. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

24. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

25. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

26. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

27. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

28. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

29. Sťažovateľka vidí porušenie svojich práv v tom, že

- k predĺženiu trvania jej väzby došlo napriek tomu, že podľa jej názoru neboli na to splnené podmienky (neexistovali konkrétne skutočnosti odôvodňujúce ďalšie trvanie väzby);

- existuje rozpor medzi výrokom a odôvodnením rozhodnutí všeobecných súdov, pokiaľ ide o neprijatie peňažnej záruky ponúkanej [REDAKOVANÉ];

- zrušeniu výroku o neprijatí peňažnej záruky nebránila, ako to nesprávne tvrdí súd druhého stupňa, zásada upravená v § 195 ods. 1 Trestného poriadku (zákaz reformatio in peius);

- došlo k zmareniu možnosti výsluchu [REDAKOVANÉ] k ponúkanej peňažnej záruke, a to úmyselným spojením konania o návrhu na predĺženie lehoty väzby s konaním o žiadosti sťažovateľky o prepustenie z väzby na slobodu;

- krajský súd rozhodol bez toho, aby mal k dispozícii odôvodnenie sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu z 26. júna 2015, ktoré bolo obhajcom sťažovateľky doručené okresnému súdu 1. júla 2015;

- v prípravnom konaní dôležitému svedkovi nebolo možné klásť otázky;

- vo veci rozhodovali nezákonní sudcovia, keďže príslušným podľa sťažovateľky mal byť špecializovaný trestný súd.

30. Podľa názoru ústavného súdu za námietku s vysokou relevanciou z pohľadu požadovanej ústavnoprávnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľky možno považovať predovšetkým jej tvrdenie, že krajský súd rozhodoval o jej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 33 Tp 107/2015 z 26. júna 2015 bez toho, aby mu bolo doručené písomné odôvodnenie tejto sťažnosti predložené okresnému súdu jej obhajcom [REDAKOVANÉ] 1. júla 2015.

31. Z obsahu sťažnosti, jej príloh, ale aj zo zistení ústavného súdu nepochybne vyplýva, že sťažovateľka cestou obhajcu [REDAKOVANÉ] skutočne podala 1. júla 2015 okresnému súdu (podané osobne do podateľne) písomné odôvodnenie sťažnosti podanej ústne do zápisnice 26. júna 2015 proti prvostupňovému rozhodnutiu z toho istého dňa. Pravdivosť tvrdenia sťažovateľky, že označené podanie nebolo druhostupňovému súdu predložené na rozhodnutie spolu so sťažnosťou, jednoznačne potvrdzujú jednak odôvodnenie samotného napadnutého rozhodnutia krajského súdu (nie je v ňom o tomto podaní žiadna zmienka), ako aj úradný záznam napísaný rukou (pravdepodobne zamestnancom okresného súdu) priamo na označenom písomnom odôvodnení sťažnosti sťažovateľky v znení: „*Sudcovi nepredložené v čase podania, ale až dňa 14. 07. 2015*“.

32. Prílohu sťažnosti sťažovateľky podanej ústavnému súdu tvoril okrem iného aj úradný záznam konajúcej sudkyne pre prípravné konanie okresného súdu (spísaný 26. júna 2015), z ktorého vyplýva, že upozornila „*obvinených a ich obhajcov, aby zahlásené sťažnosti písomne odôvodnili a Okresnému súdu Nitra predložili v lehote najneskôr do 01. 07. 2015, pretože... spis predloží Krajskému súdu v Nitre na rozhodnutie o podaných sťažnostiach... 02. 07. 2015*“. Z uvedeného teda vyplýva, že doručenie podania 1. júla 2015 bolo v súlade s požiadavkou okresného súdu na doručovanie písomných odôvodnení ústne podaných opravných prostriedkov. Ústavnému súdu pritom nebola predstretá žiadna okolnosť, ktorá by akceptovateľným spôsobom ospravedlňovala nepredloženie predmetného

podania okresným súdom nadriadenému súdu na rozhodnutie alebo, že by existovala objektívna prekážka brániaca postupu okresného súdu v súlade so zákonom.

33. Z obsahu sťažnosti a jej príloh tiež vyplýva, že sťažovateľka odôvodnila sťažnosť proti uzneseniu z 26. júna 2015 aj prostredníctvom obhajcu [REDAKOVANÉ]. Aj toto odôvodnenie bolo podané 1. júla 2015, avšak elektronicky (mailom zaslané na adresu sudkyne pre prípravné konanie), a toto bolo predmetom preskúmavania v druhostupňovom konaní. V tomto podaní sťažovateľka okresnému súdu vytkla, že svojím postupom zmaril výsluch [REDAKOVANÉ] k ponuke peňažnej záruky, keď mu neoznámil, že „súd spojí konanie o predĺžení s konaním o žiadosti o prepustenie“, a pretože „súd rozhodoval až o 16.00 hod. [REDAKOVANÉ] sa mohol predmetného výsluchu zúčastniť, keby ho súd kontaktoval ako to urobil, keď mu oznamoval 19. júna zmenu miesta konania a 22. júna spojenie konaní“. Rovnako sťažovateľka v tomto písomnom odôvodnení sťažnosti namietala zrejmy rozpor výroku rozhodnutia s jeho odôvodnením, keď „súd uvádza, že na rozhodovanie o ponúknuťej peňažnej záruke neboli splnené podmienky vyžadované zákonom a na strane druhej vo výroku rozhodol, že... záruku neprijíma“. Napokon posledným dôvodom uvedeným v tomto podaní bolo, že okresný súd „vôbec neprihliadal na skutočnosť, že záruku poskytovala fyzická osoba“, a teda nie [REDAKOVANÉ] ako obhajca.

34. V písomnom odôvodnení sťažnosti sťažovateľky podanom prostredníctvom obhajcu [REDAKOVANÉ] (ktoré nebolo druhostupňovému súdu predložené) sťažovateľka uviedla tieto dôvody:

V prvom rade sťažovateľka návrh krajskej prokuratúry na predĺženie lehoty trvania väzby považovala za „nedôvodný, ...nekonkrétny, neobsahujúci konkrétne skutočnosti odôvodňujúce pretrvávanie väzby“. Podľa jej presvedčenia vyšetrovanie bolo „vo svojej záverečnej fáze a preto nie sú žiadne konkrétne dôvody na zasahovanie do vyšetrovania a jeho ovplyvňovania z dôvodu zmarenia účelu trestného konania“. Tvrdila, že v jej prípade sa „nepreukázal ani jeden dôvod väzby“. Argumentačne svoje tvrdenia oprela o judikatúru ústavného súdu, ako aj právnu úpravu v Českej republike. Takisto namietala porušenie práva na obhajobu v prípravnom konaní v súvislosti s výsluchom svedka, ktorý mal proti jej

osobe svedčiť, avšak „*nebolo ani jednému z mojich obhajcov umožnené klásť mu otázky a tým overiť pravdivosť ním uvádzaných tvrdení*“. Poukázala aj na obsah výpovedí ďalších svedkov, z ktorých nevyplýva oprávnenosť jej trestného stíhania.

K žiadosti o prepustenie z väzby sťažovateľka namietala súdom vykonané zisťovanie splnenia výnimočných okolností, ktoré by odôvodňovali nahradenie jej väzby, na ktoré sa však podľa sťažovateľky prihliadať nemá. Pri odôvodnení tohto svojho presvedčenia poukazovala tak na judikatúru ústavného súdu, ako aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Napokon v tomto podaní (odôvodnení sťažnosti) sťažovateľka uviedla, že ak aj okresný súd zisťoval splnenie výnimočných okolností pre nahradenie väzby, tak tieto podľa nej existovali (tvrdí, že vykonané dôkazy boli v jej prospech), preto mal jej väzbu nahradiť niektorým z navrhovaných inštitútov.

35. Ako z obsahu oboch podaní doručených okresnému súdu 1. júla 2015 (prostredníctvom obhajcov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]), ktorými sťažovateľka odôvodnila sťažnosť podanú ústne do zápisnice proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 33 Tp 107/2015 z 26. júna 2015, vyplýva, tieto nie sú založené na rovnakých (totožných) dôvodoch, a teda nemožno ich považovať za navzájom sa nahrádzajúce alebo zdvojené. Z hľadiska zachovania základných práv a slobôd preto bolo žiaduce, aby sa konajúci všeobecný súd druhého stupňa oboznámil so všetkými sťažovateľkou (ako obvinenou) predloženými argumentmi uvádzanými na svoju obranu – obhajobu proti ďalšiemu trvaniu jej väzby.

36. Logicky vyznieva obrana krajského súdu spočívajúca v tvrdení, že „*nemôže byť nadriadenému súdu vytýkané, že nemal k dispozícii sťažnosť sťažovateľky, ktorú doručila súdu dňa 01. 07. 2015, pretože na tom, že mu nebola doručená, nenesie žiadnu vinu*“. Túto „obhajobu“ zvlášť umocňuje existencia úradného záznamu, podľa ktorého asistentka druhostupňového súdu 6. júla 2015 na okresnom súde zistila, že „*do dnešného dňa... nebola na Okresný súd v Nitre doručená žiadna ďalšia odôvodnená sťažnosť, prípadne iné podanie obvinených a ani ich obhajcov*“. Napriek tomu ústavný súd uvádza, že z objektívneho hľadiska je potrebné aj krajský súd považovať za zodpovedný za to, že o riadnom opravnom

prostriedku sťažovateľky bolo rozhodnuté bez toho, aby boli vzaté do úvahy všetky včas predložené písomné dôvody jej sťažnosti (pozri II. ÚS 661/2015).

37. Súdne konanie v súvislosti s rozhodovaním o zákonnosti väzby musí poskytovať určité garancie procesnej povahy, ktoré sú vyjadrené v čl. 6 dohovoru. So zreteľom na to, že čl. 6 sa nevzťahuje na konanie a rozhodovanie o väzbe, procesné záruky tu uvedené nemožno bez ďalšieho uplatniť aj v prípade čl. 5 ods. 4, no určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5 ods. 4, i keď nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 (II. ÚS 108/08, II. ÚS 266/2013).

38. Právo obvineného na obhajobu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru treba považovať nepochybne aj za súčasť konania o väzbe. Treba ho teda považovať za súčasť procesných práv obvineného aj podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, resp. čl. 17 ústavy. Povinnosťou všeobecných súdov je umožniť obvinenému uplatnenie práva na obhajobu tak, aby sa zachoval jeho reálny obsah a zmysel. Inak by totiž toto právo nebolo možné považovať za reálne, ale iba za teoretické, resp. iluzórne. Výklad príslušných ustanovení dotknutých právnych predpisov musí byť preto taký, aby uplatnenie práva na obhajobu v konaní o väzbe sa obvinenému reálne umožnilo (II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013).

39. Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkazovými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993).

40. Osoba vo väzbe musí mať v každom prípade možnosť predložiť súdu argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe a vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam týkajúcim sa jej dôvodnosti a zákonnosti (II. ÚS 18/2013, III. ÚS 198/05, II. ÚS 266/2013).

41. Z práva na spravodlivé súdne konanie (v rozsahu jeho aplikovateľnosti na konanie o osobnej slobode) a z toho vyplývajúcich práv na obhajobu a na povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami strán možno vyvodiť, že rozhodovaním krajského súdu o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľky bez toho, aby mal krajský súd včas podané

všetky písomné odôvodnenia opravného prostriedku k dispozícii, došlo k porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

42. Ďalšou skutočnosťou, ktorú sťažovateľka vytykala postupu a rozhodnutiu krajského súdu, bolo, že napriek svojmu konštatovaniu, že okresný súd nemal o ponúknuť peňažnej záruke [REDAKOVANÉ] rozhodovať z dôvodu nesplnenia všetkých formálnych podmienok, nezrušil výrok prvostupňového súdu o neprijatí peňažnej záruky, pritom jeho odôvodnenie, že zrušeniu výroku bránila zásada upravená v § 195 ods. 1 Trestného poriadku (zákaz *reformatio in peius*) sťažovateľka nepovažovala za dostatočné.

43. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia uznesenia sp. zn. 4 Tpo 52/2015 zo 6. júla 2015 vzťahujúcej sa na sťažovateľkou tvrdenú okolnosť uviedol:

„vychádzajúc z uvedených zistení [okresný súd] dospel k správne mu záveru, že v súčasnom štádiu trestného stíhania nie je možné u obvinenej účel väzby dosiahnuť jej nahradením alternatívnymi inštitútmi prijatím jej písomného sľubu, dohľadom probačného a mediačného úradníka a tiež ani ponúknutou zárukou záujmového združenia... a napokon ani ponúknutou peňažnou zárukou obhajcom obvinenej [REDAKOVANÉ] (ktorý síce bol oprávnenou osobou na podanie návrhu na ponúknutie peňažnej záruky za obvinenú, no na strane druhej o ním podanom návrhu nemal súd prvého stupňa pre jej formálny nedostatok rozhodovať, a to vzhľadom na absenciu písomného súhlasu obvinenej s ponúknutou peňažnou zárukou; zrušeniu predmetného výroku, ktorým súd prvého stupňa rozhodol o peňažnej záruke, nadriadenému súdu bránilo ustanovenie § 195 odsek 1 Trestného poriadku, keďže zjavne by bolo v neprospech obvinenej).“

44. Z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že krajský súd skutočne nepovažoval za správny postup prvostupňového súdu, pokiaľ tento vyslovil (učinil) výrok o neprijatí peňažnej záruky [REDAKOVANÉ], keďže vydaniu takéhoto výroku prekážal nedostatok splnenia formálnej podmienky, a to písomný súhlas sťažovateľky s ponúknutou peňažnou zárukou. Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia je evidentná aj okolnosť, pre ktorú krajský súd nepristúpil k reparácii tohto nesprávneho postupu okresného súdu, a teda k zrušeniu dotknutého výroku. Brániť tomu mala zásada

zakotvená v § 195 ods. 1 Trestného poriadku (zákaz *reformatio in peius*), podľa ktorej orgán rozhodujúci o sťažnosti nemôže z jej podnetu zmeniť uznesenie v neprospech osoby, ktorá sťažnosť podala alebo v ktorej prospech bola sťažnosť podaná.

45. Právomoc a postavenie ústavného súdu (ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti – čl. 124 ústavy) mu nedovoľujú, aby si vyhradil právomoc preskúmať výsledok konania všeobecných súdov, pokiaľ ide o zisťovanie a vyhodnocovanie skutkového stavu, výklad v okolnostiach prípadu aplikovaných právnych noriem i iných než ústavných princípov alebo ich aplikáciu. Ústavný súd teda nemôže byť bežnou prieskumnou inštanciou proti rozhodnutiam všeobecných súdov. Preto ani v danej veci neprichádzalo do úvahy, aby sám (ústavný súd) prevzal na seba kompetenciu všeobecného súdu (tretej inštancie) a rezultoval, či nezrušenie výroku, ktorým okresný súd neprijal peňažnú záruku ponúknutú ako náhradu väzby sťažovateľky [REDAKOVANÉ], bolo alebo nebolo v jej prospech, teda či aplikácia ustanovenia § 195 ods. 1 Trestného poriadku krajským súdom bola v danej veci namieste. Úloha ústavného súdu v tejto otázke spočíva iba v preskúmaní, či právny názor prijatý krajským (ako nadriadeným) súdom bol dostatočne odôvodnený.

46. Po preskúmaní napadnutého druhostupňového rozhodnutia je ústavný súd nútený konštatovať, že v jeho odôvodnení nie sú uvedené žiadne skutkové či právne dôvody, ktoré by argumentačne dostatočným spôsobom podporili názor, že zrušenie výroku súdu prvého stupňa o neprijatí peňažnej záruky by bolo v neprospech obvinenej sťažovateľky. Vyhodnotenie krajského súdu spočívajúce iba v tvrdení, že by to bolo „zjavne... v neprospech obvinenej“, ostalo bez legitímne očakávaného dostatočného ozrejmienia, v čom má tento neprospech sťažovateľky spočívať. Takéto odôvodnenie oprávnene vyvoláva dojem arbitrárnosti – svojvôle rozhodnutia v spojení s nedostatkom jeho odôvodnenia, a teda nemožno ho akceptovať z hľadiska ochrany základných práv sťažovateľky (právo na odôvodnenie rozhodnutia).

47. Ako už bolo uvedené, určité základné procesné záruky zakotvené v čl. 6 dohovoru (obdobne aj čl. 46 ods. 1 ústavy) sa musia poskytovať aj v konaní o osobnej

slobode, ktoré inak *ratione materiae* spadá pod ustanovenia čl. 5 dohovoru, resp. čl. 17 ústavy. Takouto procesnou zárukou je (ako súčasť obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka (strany) konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Judikatúra EŠLP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgidias c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

48. Keďže skutkové a právne závery krajského súdu nie sú vo vzťahu k skúmanej otázke presvedčivo odôvodnené, ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za ústavne konformné, a je teda z tohto hľadiska neudržateľné.

49. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že krajský súd nedostatočným odôvodnením napadnutého rozhodnutia sp. zn. 4 Tpo 52/2015 zo 6. júla 2015 v časti týkajúcej sa nevyhnutnosti aplikácie zásady zákazu *reformatio in peius* podľa § 195 ods. 1 Trestného poriadku vo vzťahu k zrušeniu výroku o neprijatí peňažnej záruky ponúknutej [REDAKOVANÉ] porušil základné právo sťažovateľky na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj právo na slobodu a bezpečnosť zaručené v čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

50. Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Podobne v zmysle ustanovenia § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa

základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

51. Podľa čl. 127 ods. 2 tretej vety ústavy ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie. Obdobne podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

52. V zmysle citovaných ustanovení ústavy a zákona o ústavnom súde ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 52/2015 zo 6. júla 2015 v časti týkajúcej sa zamietnutia sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 33 Tp 107/2015 z 26. júna 2015 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

53. Sťažovateľka požadovala ďalej prikázať okresnému súdu, aby ju neodkladne prepustil z väzby na slobodu.

54. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že podľa jeho judikatúry (porov. II. ÚS 252/08) na súlad väzby s ustanovením čl. 5 ods. 1 dohovoru postačuje, ak bolo o jej predĺžení pred uplynutím lehoty väzby rozhodnuté (prvostupňovým) súdom alebo sudcom pre prípravné konanie. Podľa § 184 ods. 2 Trestného poriadku je totiž uznesenie v zásade vykonateľné ihneď, pokiaľ zákon výslovne nepriznáva sťažnosti odkladný účinok a ustanovenie § 83 ods. 3 Trestného poriadku nepriznáva odkladný účinok sťažnosti proti uzneseniu o predĺžení lehoty väzby.

55. Z judikatúry ústavného súdu tak nemožno jednoznačne vyvodiť, že by zrušenie druhostupňového uznesenia, ktorým bola zamietnutá sťažnosť proti predĺženiu lehoty väzby, malo automaticky za následok nezákonnosť doteraz vykonávanej väzby (porov. najmä II. ÚS 67/2013, II. ÚS 655/2015). Bude úlohou krajského súdu jednak (i) posúdiť to, či na takúto situáciu možno mechanicky použiť pravidlo upravené v § 76 ods. 3 časti prvej vety za bodkočiarkou Trestného poriadku alebo či teleologickým výkladom, prípadne teleologickou redukciou uvedeného ustanovenia nemožno dospieť k jeho neaplikovateľnosti, (ii) ale aj akcentovať to, že v novej právnej situácii (t. j. že vo veci bolo

po podaní obžaloby opätovne rozhodnuté o väzbe) nie je možné nezohľadniť aktuálny stav trestného konania v predmetnej trestnej veci a nezohľadniť skutočnosť, že trestné konanie vedené proti sťažovateľke medzičasom prešlo do vyššej fázy trestného konania. Krajský súd tak pri novom rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu o predĺžení lehoty väzby sťažovateľky (i) posúdi, či treba situáciu, keď pôvodné rozhodnutie nadriadeného súdu bolo vynesené v lehotách uvedených v ustanovení § 76 ods. 3 časti prvej vety za bodkočiarkou Trestného poriadku, avšak následne bolo zrušené ústavným súdom po uplynutí pôvodnej lehoty väzby, posudzovať rovnako ako prípad, keď nadriadený súd vôbec nestihol rozhodnúť v tam uvedenej lehote, a zároveň (ii) sa bude musieť vysporiadať s otázkou zachovania kontinuity trestného konania s ohľadom na medzitýmne rozhodnutia o väzbe po podaní obžaloby tak, aby vzniknutý právny stav nebolo možné označiť za stav právneho chaosu.

56. Ústavný súd tak nevyhovel (bod 4 výroku) sťažovateľke v časti, v ktorej žiadala, aby bolo prikázané okresnému súdu neodkladne ju prepustiť z väzby na slobodu. Stalo sa tak jednak preto, že predmetom konania bolo rozhodovanie druhostupňového súdu, ale tiež preto, že po zrušení napadnutého uznesenia krajského súdu a vrátení veci na ďalšie konanie bude krajský súd viazaný už uvedeným právnym názorom ústavného súdu, čo treba v danom prípade považovať za dostačujúce, pričom ten podľa štádia konania zväží ďalší procesný postup.

57. Ústavný súd riadiac sa princípom sebaobmedzenia a zdržanlivosti (PL. ÚS 3/09, I. ÚS 76/2011, PL. ÚS 95/2011) nepovažoval za vhodné ani účelné zaoberať sa ďalšími sťažovateľkou predstretými námietkami (neexistencia podmienok pre predĺženie lehoty trvania väzby, „zmarenie“ výsluchu osoby ponúkajúcej peňažnú záruku) atakujúcimi napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 52/2015 zo 6. júla 2015, keďže práve z dôvodu zrušenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu a vrátenia veci na ďalšie konanie má krajský súd nielen možnosť, ale aj povinnosť v rozumne dostatočnej miere vysporiadať sa opätovne aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú predmetom tejto podanej sťažnosti, a následne o nich rozhodnúť v rámci druhostupňového konania. V tejto súvislosti ústavný súd podčiarkuje, že predstavuje ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý

nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Z uvedených dôvodov ústavný súd tejto časti sťažnosti nevyhoviel (bod 4 výroku).

58. Ústavný súd ďalej konštatuje, že pri svojom rozhodovaní vo veci samej nemohol prihliadnuť na namietanú vecnú nepríslušnosť okresného súdu, a teda aj krajského súdu pri rozhodovaní o väzbe (ako to sťažovateľka v podaní z 8. decembra 2015 namietala, t. j. že o jej osobnej slobode nerozhodovali zákonní sudcovia), keďže, ako to vyplýva zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu a zo samotného znenia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, sťažnosť fyzickej alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, pokiaľ má sťažovateľ k dispozícii opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky nápravy na dosiahnutie ochrany svojich základných práv alebo slobôd. Je nepochybné, že aj v danom prípade sa sťažovateľka mohla domáhať ochrany svojich práv uplatnením právnych prostriedkov nápravy adresovaných priamo všeobecným súdom podľa príslušných ustanovení procesnoprávneho predpisu, ktorým sa konanie riadilo, t. j. Trestného poriadku, a namietat vecnú nepríslušnosť okresného súdu, ale aj následne krajského súdu. Zo samotnej sťažnosti podanej ústavnému súdu, ale ani z jej príloh a doplnení nevyplýva, že by sťažovateľka tieto právne prostriedky pre účely ochrany svojich základných práv využila, preto ústavný súd tejto časti sťažnosti (jej doplnenia) nemohol vyhovieť (bod 4 výroku).

59. Rovnako nebolo možné vyhovieť tým častiam sťažnosti, ktoré smerovali proti postupu orgánu činného v prípravnom konaní, a to vzhľadom na viazanosť ústavného súdu návrhom na rozhodnutie (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde), ktorá je premietnutá do viazanosti petitom sťažnosti a tento v danom prípade jednoznačne smeroval iba proti postupu všeobecného súdu.

60. Sťažovateľka taktiež požadovala priznať jej aj náhradu trov právneho zastúpenia advokátom v konaní pred ústavným súdom vo výške 355,72 €.

61. Pretože sťažovateľkou (jej právnym zástupcom) vyčíslená suma trov právneho zastúpenia nepresiahla výšku, ktorá by sťažovateľke patrila v zmysle príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), ústavný súd jej priznal náhradu trov jej právneho zastúpenia v ňou požadovanej sume 355,72 €, a to za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2015 (prevzatie a príprava zastupovania a sťažnosť) v hodnote po 139,83 €. Priznal jej tiež režijný paušál dvakrát po 8,39 € a daň z pridanej hodnoty v sume 59,28 € (bod 3 výroku nálezu).

62. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

63. Vzhľadom na čl. 133 časť vety pred bodkočiarkou ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2016